

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Hmotněprávní a procesněprávní aspekty ochrany osobnosti

Autor: Pavlína Bočková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Pavlínou Bočkovou pojednává o hmotněprávních a procesněprávních aspektech ochrany osobnosti. Jde o to téma jistě vysoce aktuální, problematika ochrany osobnostních práv doznala v souvislosti s rekonstrukcí občanského práva značných změn jak po stránce hmotněprávní, tak té procesní. Téma je pojato poměrně široce. Z pozice vedoucího diplomové práce je třeba uvést, že vedení mu bylo svěřeno až po zadání tématu, ve stavu, kdy již byla práce diplomantkou značně rozpracována. Nebylo tedy na místě provést asi jinak žádoucí zúžení tématu, jen na určitou výšeč problematiky. Přílišné šíře tématu si je ostatně vědoma i samotná diplomantka, jak vyplývá z mnoha míst její práce. Nutno přitom hned na úvod poznamenat, že se s takto nelehkými východisky vyrovnává dobře. Je pochopitelné, že v omezeném rozsahu diplomové práce nemůže obsáhnout celou problematiku. Snaží se tedy zaměřovat na její podstatné rysy, s tím že určitým problémům věnuje zvýšenou pozornost.

Samotná práce je rozčleněna do sedmi částí. Uchazečka se v nich přidržuje rozvržení tématu, tak jak bylo schváleno v zadání práce. První pasáž věnuje vymezení všeobecného osobnostního práva. Zaměřuje se zde na rozbor samotného pojmu všeobecného osobnostního práva jako takového. Vychází přitom zejména z určení, kdo je subjektem všeobecného osobnostního práva a jaký je jeho předmět. Samostatná kapitola je pak věnována limitům všeobecného osobnostního práva. Autorka se snaží naznačit nejčastější případy omezení ochrany vybraných osobnostních práv, ať již na základě vlastního jednání dotčené osoby nebo na základě zákona, tedy například v podobě tzv. zákonných licencí v občanském zákoníku. Další část věnuje komparaci úpravy ochrany osobnosti v novém a starém občanském zákoníku. V rozsahu pěti stran nemůže sice jít o více než základní přehled, daří se jí však vystihnout podstatné. Na následujících stránkách upíná pozornost ke shrnutí historického vývoje ochrany osobnosti. Jak sama uvádí, jde o shrnutí krátké. Další partie je zaměřena na prostředky, které je možné využít k ochraně osobnosti. Jde o nejrozsáhlejší část práce a diplomantce se zde daří postihnout všechny podstatné prvky nové úpravy. Vhodně přitom vychází z dosavadních stále použitelných závěrů judikatury. Pátá část práce je zacílena na druhý ze zkoumaných aspektů ochrany osobnosti, tedy na procesní rovinu. Postihuje zde změny v příslušnosti, otázky aktivní i pasivní legitimace, jakož i zvláštnosti jednotlivých typů žalob na ochranu osobnosti. Předposlední část je věnována rozhodovací praxi soudů. Autorka tu naštěstí vybírá k bližšímu zkoumání jen dvě oblasti: ochranu cti a důstojnosti a ochranu soukromí. Poslední samostatné pojednání je zaměřeno na ochranu osobnosti v médiích. Zvolené rozvržení tématu je jistě jedním z možných. Autorka se téměř v celém rozsahu práce snaží striktně přidržovat schváleného zadání.

Odborná úroveň zpracování je na odpovídající úrovni. Pochválit je třeba hojně čerpání z judikatury zejména Nejvyššího a Ústavního soudu. Rozsah použité odborné literatury mohl být naopak vyšší. Na mnoha místech by její snažení ulehčilo použití dalších zdrojů informací, které problematiku řeší tak říkajíc specializovaně, a tím i do větší hloubky a současně i v širším náhledu (např. při vymezení

pojmu všeobecného osobnostního práva některé práce prof. I. Telce). Rozsáhlost tématu vede autorku na některých místech k dílčím zjednodušením, která samozřejmě mohou vyústit až k věcně ne zcela správným závěrům. Tak například na straně s. 42 v podkapitole 5.2 správně uvádí, že chráněnou osobou je v soudním řízení na ochranu osobnosti fyzická osoba, do jejíž práv bylo zasaženo. Již méně pravdivý je však výrok, že aktivně legitimovanou je pouze osoba, do jejíhož osobnostního práva bylo zasaženo. Poněkud tak opomíjí úpravu § 82 odst. 2 a § 83 občanského zákoníku, které umožňují v případě posmrtné ochrany podat žalobu i dalším subjektům, a to i právnickým osobám (u těch dokonce v některých případech i za života přímo zasažené fyzické osoby), u kterých autorka tuto možnost vylučuje. Občas by prospělo práci vyrovnat se s některými pojmovými změnami, např. s otázkou, zda je stále ještě na místě v intencích nové úpravy hovořit v souvislosti se zásahy do osobnostních práv o odpovědnosti, nebo nikoliv.

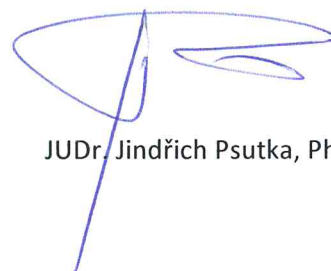
Formální úroveň zpracování je na dobré úrovni. Autorka se sice dopouští jistých prohřešků (např. nejednotnosti písma v citacích; čistá stránka mezi stranami 48 a 49), v souhrnu se však nejedná o prohřešky, které by výraznějším způsobem práci jako takovou postihovaly. Stylistická úroveň vyjadřování autorky je na odpovídající úrovni, byť občas poněkud čtenáře ruší užitím neodborného obratu či spojení.

Lze shrnout, že odevzdaná práce splňuje kritéria kladená na práci diplomovou. Největším problémem odevzdaného textu je značná popisnost a v mnoha pasážích pouhá povrchnost výkladu, ke které je autorka přinucena samotným zadáním diplomové práce. Odborné úrovni zpracování by jistě prospělo zaměření na několik vybraných problémů souvisejících s hmotněprávní, popřípadě procesní úpravou ochrany osobnosti. Tuto skutečnost však nelze vytýkat samotné autorce. Svoji práci zpracovala zcela v souladu se zadáním a s ohledem na objektivní skutečnost výměny vedoucího v průběhu zpracování práce byla možnost změny zadání značně omezena. Přitom je třeba podotknout, že řada pasáží odevzdaného textu i tak jasně prokazuje velmi dobrou orientaci autorky a především pak její schopnost hlubšího průniku do problematiky a jejího detailního rozboru. I pro případného čtenáře je tedy jen škoda, že k němu nedostala větší prostor. S ohledem na uvedené práci k obhajobě **doporučuji** a v případě úspěšné obhajoby ji navrhuji hodnotit jako **velmi dobrou**.

Otázky:

Vysvětlete změny v úpravě náhrady imateriální újmy na zdraví podle nového občanského zákoníku. Jak nahlížíte na novou metodiku Nejvyššího soudu, která má přispět ke sjednocení výpočtů náhrady bolestného a ztížení společenského uplatnění?

V Plzni dne 15. května 2014

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.